

חשיבה דדוקטיבית ואינדוקטיבית

מדריך לתלמיד

מהדורה ניסויית

מכון ברנקו וייס
לטיפוח החשיבה

משרד החינוך והתרבות
המנהל הפדגוגי
האגף לתכניות לימודים

חשיבה דדוקטיבית ואינדוקטיבית

מדריך לתלמיד

מהדורה ניסויית

מכון ברנקו וייס
לטיפוח החשיבה

משרד החינוך והתרבות
המנהל הפדגוגי
האגף לתכניות לימודים

כתיבה: דר' אהרון קנטורוביץ.

ייעוץ מדעי: דר' דן שרון.

עריכה: דליה שרון.

רכזת פיתוח: רחלי יופה.

הערכה מקדימה: דר' תלמה מילדנר.

עריכה לשונית: אילה ביבר.

עיצוב ועריכה ממוחשבת: דליה שרון.

מנהלה: אסתר קנלר.

המבנית מיועדת לתלמידים בכתות ט' עד י"א.

מיבנית זאת היא מיבנית ניסויית שנועדה לאפשר הכנסת נושא החשיבה הלוגית לבית הספר. המדובר בפיתוח כלי חשיבה לוגיים בקונטקסט מילולי ותוך שימוש מועט בסימבוליקה לוגית. המיבנית מבוססת על הוראה מקדימה ועל ניסוי עם קבוצות מורים.

מכון ברנקו וייס מודה למנכ"ל משרד החינוך והתרבות, דר' שמשון שושני, למר בנימין אמיר, ראש המנהל הפדגוגי, למר עקיבא סלע, למר משה אילן, מנהל האגף לתכניות לימודים על הסיוע שניתן לאורך הדרך בכתיבת המבנית ובניסויה בכתות ניסוי, למר ברנקו וייס על הסיוע ועל העידוד הרב, ולצוות המורים הנסיינים שעבדו עמנו.

תודה מיוחדת לצוות הכותבים והעורכים.

ירושלים, פברואר 1994, שבט תשנ"ד.

© 1994 כל הזכויות שמורות למכון ברנקו וייס לטיפוח החשיבה.

אין לתרגם, או לשכתב, אם בחלקו או במלואו, אין לשמור או לשכפל בכל דרך שהיא - באמצעות צילום, שכפול הדפסה, או בכל דרך אחרת, מבלי לקבל רשות מוקדמת בכתב מבעלי הזכויות.

תוכן העניינים

עמ'

1	שיעור 1: לחשוב בהיגיון
5	שיעור 2: הטיעון ככלי חשיבה ושכנוע
9	שיעור 3: צורות טיעון
12	שיעור 4: טיעון הגיוני
15	שיעור 5: זיהוי טיעונים
19	שיעור 6: הטעיות
24	שיעור 7: הטעיות - חלק ב'
25	חשיבה דדוקטיבית
25	שיעור 8: טענות החלטיות
32	שיעור 9: טענות סותרות, הופכיות, תת-הופכיות, משעבדות ומשועבדות
37	שיעור 10: ריבוע הניגודים
40	שיעור 11: היקשים
45	שיעור 12: טיעוני ברורות ותנאים
51	שיעור 13: האלגברה של ההיגיון: הצצה ראשונה לתחשיב הפסוקים
59	שיעור 14: האלגברה של ההיגיון ולוחות אמת - המשך
61	שיעור 15: האלגברה של פסוקי תנאי
67	שיעור 16: בדיקת תקפות דפוסי טיעון הכוללים פסוקי תנאי
72	חשיבה אינדוקטיבית
72	שיעור 17: טיעונים אינדוקטיביים
76	שיעור 18: הערכת טיעונים אינדוקטיביים
82	שיעור 19: אנלוגיה ודמיון
85	שיעור 20: השערות וסיבות

